

Michał Gawlikowski

Palmyra

Informator Archeologiczny : badania 15, 295-296

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W obu komorach znajdują się wykute w skale antropomorficzne zagłębienia. Określają one jednoznacznie układ obu pochówków, których głowy zwrócone były na zachód. We wschodnich ścianach komór znajdują się płytkie nisze. Grób ten był już wcześniej odsłaniany i całkowicie oczyszczony. Zachowane dekoracje rzeźbiarskie w grobie RT.1 /krzyż nad wejściem do komory grobowej oraz krzyż we wschodniej niszy/, jak również układ antropomorficznych zagłębień w grobie RT.2 wskazują, że oba groby powstały we wczesnym okresie chrześcijańskim w Makkurii i mogą być datowane na VI/VII wiek. Datowanie grobów jest bardzo hipotetyczne ze względu na brak wyposażenia zachowanego wewnątrz.

3. Meczet. Kontynuowano prace badawcze oraz dokumentację architektoniczną w celu ustalenia oryginalnego wyglądu tej budowli, która jest obecnie interpretowana jako sala tronowa królów nubijskich.
4. Przedmieścia. Kontynuowano odsłanianie i badania zabudowy mieszkalnej. Zakończono eksplorację domu B o bardzo podobnym układzie przestrzennym do Domu A, w którym w roku 1976 odsłonięto malowidła. Odsłonięto również fragment ulicy biegnącej wzdłuż południowych ścian domów A i B.

SYRIA

PALMYRA

Polska Stacja Archeologii
Śródziemnomorskiej UW
w Kairze

Badaniami kierował doc. dr hab. Michał Gawlikowski.
Finansowała Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze. 23 sezon badań /24. IX - 30. X. 1981 r. /.

Prace prowadzone są w zachodniej dzielnicy Palmyry, tzw. Obozie Dioklecjana /ok. 300 n. e. /. W tym sezonie badania koncentrowały się w południowej części obozu, w ruinach rysującej się na powierzchni dużej budowli. Ze względu na jej znaczne rozmiary, jak również trudności techniczne /wielka ilość bloków kamiennych ze zwalonych ścian/ odsłonięto tylko część budowli, około 70 m².

Budynek miał kształt nieregularnego czworokąta wspartego od południa o mur zewnętrzny obozu. Wzniesiony w tej samej technice co inne budowle czasów Dioklecjana, przede wszystkim obozowe principia, pochodzi zapewne z okresu założenia obozu, tj. około 300 r. n. e.

Budowla mierzy około 40 m długości, przy szerokości od około 14 do 17 m. Dokładne wymiary mogą zostać ustalone dopiero po usunięciu zasypu o miąższości do 4 m. Budynek dzieli się na dwie nieregularne nawy przedzielone rzędem filarów, które mierzą 2,25 m długości i stoją w takich odstępach na stylobacie, lekko wyniesionym ponad kamienną posadzkę obu naw. Jedyne dotychczas zidentyfikowane wejście znajduje się po stronie

północnej i jeszcze nie zostało odsłonięte. Prowadziło ono na dziedziniec, przez który budowla komunikowała się z systemem ulic obozu.

Stwierdziliśmy, że budowla była przerabiana i użytkowana w epoce późnej, bizantyńskiej lub islamskiej. Wnętrze zostało wówczas podzielone na mniejsze pomieszczenia, przykryte przy pomocy wtórnie użytych kolumn. Zawartość wypełniska budowli, z wyjątkiem kilku przypadkowych fragmentów rzeźb i inskrypcji palmyreńskich, składa się z ceramiki późnorzymskiej i wczesnoislamskiej. Charakter budynku i jego funkcje /pierwotnie prawdopodobnie magazyn wojskowy/ ustalone być mogą po odsłonięciu większej powierzchni.